

Reglement for finans- og gjeldsforvaltning

(Finansreglement)

Lurøy kommune

Vedtatt av kommunestyret i sak 52/18 den 12. desember 2018

Innhold

1	Finansreglementets virkeområde	3
1.1	Hensikten med reglementet.....	3
1.2	Hvem reglementet gjelder for.....	3
2	Hjemmel og gyldighet.....	3
2.1	Hjemmel	3
2.2	Gyldighet	4
2.3	Forvaltning og forvaltningstyper	4
3	Etiske retningslinjer	5
4	Formålet med kommunens finans- og gjeldsforvaltning	6
5	Generelle rammer og begrensninger	7
6	Forvaltning av overskuddslikviditet.....	8
6.1	Overordnede mål	8
6.2	Krav til avkastning	8
6.3	Ansvar og fullmakter	8
6.4	Likviditetsoversikt.....	8
6.5	Risiko	9
6.6	Maksimums- og minimumsregler for kortsiktig likviditet	10
6.7	Maksimums- og minimumsregler for mellomlangsigtig og langsigtig likviditet.....	13
6.8	Totalporteføljens sammensetning	15
7	Forvaltning av kommunens lånegjeld og øvrige finansieringsavtaler	16
7.1	Vedtak om opptak av lån.....	16
7.2	Valg av låneinstrumenter	16
7.3	Tidspunkt for låneopptak	16
7.4	Konkurrerende tilbud	16
7.5	Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter	17
7.6	Størrelse på enkeltlån – spredning av låneopptak.....	18
8	Rentereguleringsfond.....	18
9	Forvaltning av kommunens langsiktige finansiell aktiva	19
10	Rapportering.....	19
11	Konstatering av avvik og vurdering av kvalitetssikring av finansiell risiko	20
11.1	Avvikshåndtering	20
11.2	Risikovurdering.....	20
11.3	Kvalitetssikring.....	20

1 Finansreglementets virkeområde

1.1 Hensikten med reglementet

Reglementet skal gi rammer og retningslinjer for kommunens finans- og gjeldsforvaltning. Reglementet utgjør en samlet oversikt over de rammer og begrensninger som gjelder, samt underliggende fullmakter/instruks/rutiner som skal hjemles i finans- og gjeldsreglementet.

Reglementet definerer avkastnings- og risikonivå som er akseptabelt for plassering og forvaltning av likvide midler og midler beregnet for driftsformål, plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva og opptak av lån/gjeldsforvaltning.

1.2 Hvem reglementet gjelder for

Reglementet gjelder for Lurøy kommune

2 Hjemmel og gyldighet

2.1 Hjemmel

Dette reglementet er utarbeidet på bakgrunn av:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) av 25. september 1992 (sist endret 01.01.2018), § 52:
  - «§ 52. *Finans- og gjeldsforvaltning.*
    - 1. *Kommunestyret og fylkestinget skal selv gi regler for kommunens eller fylkeskommunens finans- og gjeldsforvaltning.*
    - 2. *Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om disposisjoner som innebærer finansiell risiko.*
    - 3. *Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte sine midler slik at tilfredsstillende avkastning kan oppnås, uten at det innebærer vesentlig finansiell risiko, og under hensyn til at kommunen og fylkeskommunen skal ha midler til å dekke sine betalingsforpliktelser ved forfall.»*
- Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning av 6. september 2009. (sist endret 01.01.2017).

Finans- og gjeldsforvaltning skal være i samsvar med dette reglement, gjeldende lover og forskrifter om kommuners- og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning.

2.2 Gyldighet

- Finans- og gjeldsforvaltningsreglementet trer i kraft fra og med 1. januar 2019.
- Finans- og gjeldsforvaltningsreglementet skal gjennomgå og vedtas av kommunestyret minst en gang i hver kommunestyreperiode.
- Dette finans- og gjeldsforvaltningsreglement erstatter alle tidligere regler og instruksjoner som kommunestyret eller annet politisk organ har vedtatt for Lurøy kommunes finans- og gjeldsforvaltning.

2.3 Forvaltning og forvaltningstyper

I samsvar med bestemmelsene i forskriftene om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning skal reglementet omfatte forvaltningen av alle kommuners finansielle aktiva (plasseringer) og passive (rentebærende gjeld).

Gjennom dette finans- og gjeldsforvaltningsreglementet er det vedtatt målsetninger, strategier og rammer for:

- Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål.
- Plassering og forvaltning av kommuners langsiktige finansielle aktiva.
- Forvaltning av kommuners gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

3 Etiske retningslinjer

Plassering av kommunens midler skal til enhver tid følge de etiske retningslinjene.

De etiske retningslinjene som til enhver tid er gjeldende for Statens Pensjonsfond Utland¹, skal være retningsgivende for Lurøy kommunes etiske håndtering av kapitalforvaltningen.

Disse retningslinjene innebærer blant annet at selskaper som produserer særlig inhumane våpen skal utelukkes fra porteføljen. Videre skal selskaper utelukkes dersom det er åpenbar uakseptabel risiko for at kommunen gjennom sine investeringer medvirker til:

- Grove eller systematiske krenkelser av menneskerettigheter, som for eksempel drap, tortur, frihetsberøvelse, tvangsarbeid, utnyttelse og annen utbytting av barn
- Alvorlig krenkelse av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner, alvorlig miljøskade, grov korrupsjon og andre særlige grove brudd på grunnleggende etiske normer

Lurøy kommune vil påse at samarbeidende forvaltere er informert om både forvaltningsrammer og etiske retningslinjer i kommunens Reglement for finans- og gjeldsforvaltning.

Det er kommunes mål at kapital ikke plasseres i selskaper med en uakseptabel etisk profil, og at det derfor velges forvaltere som tar hensyn til de etiske sidene ved utvelgelsen av sine investeringer.

Dersom kommunen blir gjort oppmerksom på at det hos en forvalter er plasseringer i selskaper med en uakseptabel etisk profil, skal dette tas opp til diskusjon med forvalteren med sikte på at nevnte plasseringer gjort av forvalteren, opphører, eller at kommunen trekker seg ut av det aktuelle produkt hos forvalteren.

---

¹ www.nbim.no/fondet/

4 Formålet med kommunens finans- og gjeldsforvaltning

Finansreglementet skal ivareta grunnprinsippene i kommunelovens formålsbestemmelser om optimal utnyttelse av kommunens tilgjengelige ressurser med sikte på å gi et best mulig tjenestetilbud til kommunens innbyggere.

Finans- og gjeldsforvaltning har som overordnet mål å sikre rimelig avkastning samt stabile og lave netto finansieringskostnader for kommunens aktiviteter innenfor aksepterte risikorammer.

Dette søkes oppnådd gjennom følgende delmål:

- Kommunen skal til enhver tid ha likviditet til å dekke løpende forpliktelser
- Kommunens finansielle posisjoner skal forvaltes som en helhet hvor en søker å oppnå lavest mulig netto finansutgifter over tid samtidig som det sikres størst mulig forutsigbarhet i kommunens finansielle stilling.
- Plassert overskuddslikviditet skal over tid gi en god og konkurransedyktig avkastning innenfor definerte krav til likviditet og risiko, hensyntatt tidsperspektiv på plasseringene.
- Lånte midler skal over tid gi lavest mulig totalkostnad innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, hensyntatt behov for forutsigbarhet i lånekostnader.
- Forvaltning av langsiktige finansielle aktiva skal gi en god langsiktig avkastning til akseptabel risiko som over tid skal bidra til å gi kommunens innbyggere et best mulig tjenestetilbud.

5 Generelle rammer og begrensninger

- Kommunestyret skal selv gjennom fastsettelse av dette finansreglement ta stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansiell risiko, jf. kommunelovens § 52.
- Reglementet skal baseres på kommunens egen kunnskap om finansielle markeder og instrumenter.
- Kommunestyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om forvaltningen. Kommunens langsiktige finansielle aktiva utgjør i hovedsak fondsmidler, men også deler av overskuddslikviditeten har en mellomlang og lang tidshorison. Det påligger rådmannen en selvstendig plikt til å utrede og legge frem saker for kommunestyret som anses som prinsipielle.
- Rådmannen skal fortløpende vurdere egnetheten av reglementets forskjellige rammer og begrensninger, og om disse på en klar og tydelig måte sikrer at kapitalforvaltningen utøves forsvarlig i forhold til de risikoer kommunen er eksponert for.
- Rådmannen forestår den løpende finans- og gjeldsforvaltning innenfor rammen av dette finansreglement. Rådmannen kan under utøvelse av den løpende finans- og gjeldsforvaltning inngå avtaler og gi midlertidig investeringsinstruksjoner i overenstemmelse med dette reglementet.
- Med hjemmel i dette finansreglement kan rådmannen utarbeide nødvendige fullmakter, instruksjer og rutiner for de enkelte forvaltningsformer som er i overenstemmelse med kommunens overordnede økonomibestemmelser.
- Finansielle instrumenter og/eller produkter som ikke er eksplisitt tillat brukt gjennom dette reglement, kan ikke benyttes i kommunens finans- og gjeldsforvaltning.

FNs anbefaling til etiske kriterier² (FNs Global Compact³) legges til grunn for forvaltningen av Lurøy kommunes finansplasseringer. Så langt det er praktisk mulig, skal forvaltningen søke å unngå å investere i aksjefond som kan skade Lurøy kommunes omdømme.

Konkrete rammer for forvaltning av henholdsvis kommunens overskuddslikviditet og gjeldsportefølje omtales i fortsettelsen hver for seg.

---

² https://www.regjeringen.no/no/tema/utenrikssaker/naringslivssamarbeid-i-utlandet/innsikt/global_compact/id630148/

³ <https://www.unglobalcompact.org/>

6 Forvaltning av overskuddslikviditet

Lurøy kommunes overskuddslikviditet består av kommunens likviditet, fondsmidler og husbankmidler for videre utlån.

6.1 Overordnede mål

Forvaltningen av Lurøy kommunes overskuddslikviditet skal legge vekt på en forsvarlig økonomiforvaltning og at kommunen kan dekke sine løpende betalingsforpliktelser slik at kommunen er i stand til å gi et godt og stabilt tjenestetilbud. Innenfor de overordnede rammer for forsvarlig sikkerhet, risikospredning, likviditet og investeringshorisont skal Lurøy kommune maksimere avkastningen av de forvaltede midlene. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK).

6.2 Krav til avkastning

Målet er å oppnå en langsiktig avkastning på overskuddslikviditeten på linje med 3 mnd. NIBOR⁴. I kravet til avkastning er bankavtalen hensyntatt. Innskuddsrenten i avtalebanken har en margin i forhold til 3 mnd. NIBOR.

Aksjefond måles i forhold til den risiko man tar. Risikoen måles i forhold til forventet avvik fra referanseindeksen, og «tracking error» viser standardavviket til differansen mellom fondets avkastning til måleindeksen. Man kan for eksempel benytte Oslo Børs hovedindeks OSEBX⁵, som er utbyttejustert, dersom fondet skal gjenspeile hovedindeksen.

6.3 Ansvar og fullmakter

Kommunestyret delegerer forvaltningen av Lurøy kommunes overskuddslikviditet til rådmannen i henhold til dette finansreglement. Rådmannen kan delegere denne fullmakten videre.

6.4 Likviditetsoversikt

Rådmannen skal sørge for at Lurøy kommune har god likviditetsplanlegging slik at kommunen kan innfri sine betalingsforpliktelser til forfall. Rådmannen skal utarbeide en rullerende likviditetsprognose for Lurøy kommune.

---

⁴ Norwegian Interbank Offered Rate (NIBOR). Nettside: <https://www.finansnorge.no/tema/nibor-nowa/nibor/>

⁵ Oslo Børs. Nettside: <https://www.oslobors.no/>

6.5 Risiko

Lurøy kommune har følgende risikoelementer i forvaltningen av overskuddslikviditeten:

Kredittrisiko: Risiko for tap hvis debitorer ikke kan oppfylle sine forpliktelser i avtalen.

Beslutning: Lurøy kommunes risiko skal være lav.

Likviditetsrisiko: Risiko for å ikke kunne realisere fordringen på ønsket tidspunkt og/eller til en akseptabel pris.

Beslutning: Lurøy kommunes risiko skal være lav, slik at det er lett å selge den plasseringen kommunen har investert i.

Markedsrisiko: Risikoen for endring av markedsverdien av plasseringene gjennom en generell endring i rentenivået eller en generell endring i aksjeindekser.

Beslutning: Lurøy kommunes risiko skal være moderat.

Oppgjørsrisiko: Risiko for tap under gjennomføring av handelen.

Beslutning: Lurøy kommune skal ikke ta oppgjørsrisiko

Aksjerisiko: Risiko ved endringer i aksjemarkedet.

Beslutning: Lurøy kommunes risiko skal være moderat og aksjeplasseringer skal kun være i aksjefond innenfor definerte maksimale rammer.

Valutarisiko: Risiko ved endringer i valutamarkedet.

Beslutning: Lurøy kommune skal ikke ha valutarisiko utover plasseringer i utenlandske aksjefond. Kommunens plassering i utenlandske rentebærende verdipapirer skal være valutasikret til NOK.

Lurøy kommunes overskuddslikviditet vil være plassert i 4 hovedkategorier. Bankinnskudd, sertifikater/pengemarkedsfond, obligasjoner/obligasjonsfond og aksjefond. Kommunestyret ser risikoen for de enkelte kategoriene som følgende:

	Kredittrisiko	Likviditetsrisiko	Kurs/renterisiko	Samlet risiko
Bankinnskudd	Lav	Lav	-	Lav
Sertifikat/pengem.fond	Lav	Lav	Lav	Lav
Obligasjoner/obl.fond	Lav/moderat	Lav	Moderat	Moderat
Aksjefond	-	Lav	Høy	Høy

6.6 Maksimums- og minimumsregler for kortsiktig likviditet

Bankinnskudd:

Lurøy kommune inngår rammeavtale for å ivareta det løpende behovet for banktjenester. Lurøy kommune kan plassere inntil 100 % av total likviditet som innskudd i bank. Det kan plasseres i bank som har minimum 1 mrd. i forvaltningskapital. Banken vurderes etter offisiell rating eller kredittvurdering/kredittscore foretatt av eksempelvis DNB Markeds⁶ der offisiell rating ikke foreligger. Det krever minimum Investments grade⁷ A- eller tilsvarende kredittvurdering/kredittscore.

Maksimalt plasseringsbeløp i en enkelt bank kan ikke utgjøre mer enn 2 % av bankens forvaltningskapital. Beskrankningen gjelder ikke for innskudd i avtalebanken

Sertifikat:

Lurøy kommune kan plassere inntil 30 % av total likviditet i sertifikater med en tidshorison på 3 – 12 måneder. Sertifikatene skal være utstedt eller garantert av stat, fylkeskommuner, kommuner eller av bank. Hele sertifikatporteføljen kan være plassert i stats- eller statsgaranterte sertifikater. For fylkeskommuner, kommuner og bank kan andelen maksimalt utgjøre 20 % per utsteder/- garantist. Det kan plasseres i banksertifikater utstedt av banker som har minimum 1. mrd. kr i forvaltningskapital. Banken vurderes etter offisiell rating eller kredittvurdering/kredittscore foretatt av eksempelvis DNB Markeds der offisiell rating ikke foreligger. Det kreves minimum Investment grade A- eller tilsvarende kredittvurdering/kredittscore på tidspunktet for kjøpet av verdipapiret. Dersom institusjonen senere nedgraderes til under A- vurderes årsaken til nedgraderingen og sannsynlig kredittvurdering ved neste analyse når det tas beslutning om verdipapiret skal legges ut til salg.

Pengemarkedsfond:

Pengemarkedsfond som plasserer i rentebærende verdipapirer med en rentefølsomhet på mindre enn ett år kan benyttes som alternativ til plassering i bank. Gjennom fondsplassering sikres god diversifisering (reduert kredittrisiko). Ingen av fondets enkeltpapirer skal ha lavere kredittrating enn BBB- («Investment grade») etter offisiell rating eller tilsvarende vurdering som eksempelvis DNB Markeds kredittanalyse av norske banker. Der det foreligger offisiell rating på både enkeltpapir og på utsteder skal enkeltpapirets rating benyttes. Dersom offisiell rating ikke foreligger eller er utilgjengelig, kan alternativt informasjon fra Nordic Bond Pricing⁸ (NBP) benyttes. Dette forutsetter at papiret inngår i Regular Market (RM)-universet (RM1 – RM4) slik dette er definert av NBP.

---

⁶ DNB Markeds er Norges ledende verdipapirforetak. Nettside: <https://www.dnb.no/markets>

⁷ AAA, AA, A og BBB blir kalt for «Investment Grade», noe som betyr at det er ganske sannsynlig at selskapet kan betale tilbake skyldige beløp.

⁸ <https://nordicbondpricing.no/norsk/>

I de tilfeller der det i VFF's⁹ bransjestandard for informasjon og klassifisering av rentefond er vist til krav om rating på nivå BBB- (Investment Grade) vil det for papirer eller utstedere uten offisiell rating være tilsvarende krav om at papiret må inngå i RM-universet til NBP. Ved emisjoner er det tilstrekkelig om papiret tilfredsstillende kravene til NBP for å bli klassifisert i RM-universet. Der det i bransjestandarden vises til andre ratingkrav enn dette vil det være offisiell rating som legges til grunn om ikke annet er nærmere angitt. Krav om offisiell rating eller RM-univers gjelder ikke for papirer utstedt av norske fylker og kommuner, samt papirer utstedt av offentlig eide selskaper garantert for av norsk stat, norske fylker eller norske kommuner (selvskyldnergaranti).

Tidshorizonten for kommunens plasseringer er avgjørende for andelen plassert i pengemarkedsfond. «Lange penger» kan plasseres med en større andel i pengemarkedsfond enn «korte penger» etter følgende prinsipper:

"Pengemarkedsfond med lav risiko" som definert i VFF's bransjestandard for informasjon og klassifisering av rentefond:

- *Inntil 50 % av likviditet med tidshorizont på pengene* 1 – 3 måneder
- *Inntil 80 % av likviditet med tidshorizont på pengene* minimum 3 måneder

Følgende krav gjelder for fond som skal klassifiseres i gruppen «Pengemarkedsfond med lav risiko» ihht. VFF's bransjestandard:

- *Fondets rentefølsomhet skal være mindre enn 0,5.*
- *Fondets vektete gjennomsnittlige løpetid skal være mindre enn 1 år.*
- *Fondet kan kun investere i norske rentepapirer, dvs. papirer denominert i norske kroner, uavhengig av hvilke jurisdiksjoner utsteder er underlagt og hvilke nasjonale markeder papirene omsettes i.*
- *Fondet kan kun investere i rentepapirer med rating på minimum dobbel A- (AA-) og i senior rentepapirer utstedt av finansinstitusjoner der utstederen eller papiret selv har en rating på minimum BBB- («Investment Grade»).*
- *Fondet kan ikke investere i FRN (floatere) med tid til forfall over 3 år.*
- *Maks 25 prosent av fondets eiendeler kan plasseres i FRN uten put (eller med putklausul hvor innløsningskurs ikke ligger nær opp til pari) med gjenværende tid til forfall mellom ett og tre år.*
- *Fondet kan ikke investere i ansvarlige lån og andre lån med lavere prioritet.*
- *Fondets plasseringer i bankinnskudd med bindingstid ut over fondets oppgjørsdager kan maksimalt utgjøre 25 prosent av fondets forvaltningskapital.*

---

⁹ Verdipapirfondenes forening. Nettside: www.vff.no

"Pengemarkedsfond" som definert i VFF's bransjestandard for informasjon og klassifisering av rentefond:

- Inntil 50 % av likviditet med tidshorisont på pengene 4 - 12 måneder
- Inntil 80 % av likviditet med tidshorisont på pengene Minimum 12 måneder

Følgende krav gjelder for fond som skal klassifiseres i gruppen «Pengemarkedsfond» ihht. VFF's bransjestandard:

- Fondets rentefølsomhet skal være mindre enn 1.
- Fondets vektete gjennomsnittlige løpetid skal være mindre enn 1,5 år.
- Fondet kan kun investere i norske rentepapirer, dvs. papirer denominert i norske kroner, uavhengig av hvilke jurisdiksjoner utsteder er underlagt og hvilke nasjonale markeder papirene omsettes i.
- Fondet kan kun investere i papirer der utstederen eller papiret selv har en rating på minimum BBB- («Investment Grade»).
- Maks 10 % av fondets midler kan investeres i ansvarlige lån. Ved investering i ansvarlige lån skal utsteder ha en rating på minimum BBB+. Dersom det ikke foreligger rating av utsteder eller papir skal papiret minimum inngå i NBPs RM3-univers.
- Fondets plassering i papirer som etter investeringstidspunktet nedgraderes til lavere rating enn BBB- («papirer i ventil») kan maksimalt utgjøre 5 prosent av fondets forvaltningskapital. Slike plasseringer skal normalt selges i løpet av 1 måned, med mindre det er særskilte forhold ut fra andelseiernes interesser som tilsier ytterligere utsettelse.
- Fondets plasseringer i bankinnskudd med bindingstid ut over fondets oppgjørsdager kan maksimalt utgjøre 25 prosent av fondets forvaltningskapital.
- Fondets samlede plasseringer i ansvarlige lån, bankinnskudd med bindingstid ut over fondets oppgjørsdager og «papirer i ventil» kan maksimalt utgjøre 25 prosent av fondets forvaltningskapital.

Det kan kun benyttes fond som investerer i henhold til «lov om verdipapirfond» (UCITS-fond¹⁰). Det skal ikke være begrensninger på uttaksretten i de fondene som Lurøy kommune benytter, og Lurøy kommunes andel av ett pengemarkedsfond skal ikke overstige 10 % av fondets totale volum.

---

¹⁰ UCITS (felleseuropeisk regelverk for fond). Info: <https://www.regjeringen.no/no/sub/eos-notatbasen/notatene/2009/juli/ucits-iv/id2434247/>

6.7 Maksimums- og minimumsregler for mellomlangsigtig og langsigtig likviditet

For mellomlangsigtig og langsigtig likviditet kan Lurøy kommune benyttes seg av de ovennevnte produkter i tillegg til:

Inntil 50 % av mellomlang og lang likviditet med tidshorisont på pengene 12 -36 måneder

Obligasjoner med resterende løpetid på under ett år regnes som sertifikater. Obligasjoner kan ha fast rente eller flytende rente eller FNR-obligasjoner¹¹ (floating rate notes) med rente knyttet til NIBOR og rentendringer for eksempel hver 3. måned.

Maksimal restløpetid eller tid frem til renteregulering og muligheter for innløsning til pari kurs (put/call obligasjoner) på obligasjonene skal være 3 år for mellomlangsigtige og langsigtige plasseringer.

Obligasjonene skal være utstedt eller garantert av stat, fylkeskommuner, kommuner eller av bank med forvaltningskapital på minimum 1. mrd. kroner. Hele obligasjonsporteføljen kan være plassert i stats- eller statsgaranterte obligasjoner. For fylkeskommuner, kommuner og banker kan andelen maksimalt utgjøre 20 % pr utsteder/garantist. For en bank kan det kjøpes obligasjoner for maksimalt 10 % av forvaltningskapitalen.

Bankene vurderes etter offisiell rating eller kredittvurdering/kredittscore foretatt av eksempelvis blant DNB Markets der offisiell rating ikke foreligger. Det kreves minimum Investment grade A- eller tilsvarende kredittvurdering/kredittscore på tidspunktet for kjøp av verdipapiret. Dersom institusjonen nedgraderes til under A- vurderes årsaken til nedgraderingen og sannsynlig kredittvurdering ved neste analyse når det tas beslutning om verdipapiret eller fondsandelene skal legges ut for salg.

Obligasjonsfond:

Lurøy kommunes andel av ett obligasjonsfond skal ikke overstige 10 % av fondets totale volum. Det kan kun benyttes fond som investerer i henhold til «lov om verdipapirfond» (UCITS-fond).

Obligasjonsfond er rentefond som tilfredsstiller følgende krav:

- Fondet kan kun investere i norske rentepapirer, dvs. papirer denominert i norske kroner, uavhengig av hvilke jurisdiksjoner utsteder er underlagt og hvilke nasjonale markeder papirene omsettes i.
- Fondet kan kun investere i papirer som har en rating på minimum BBB- («Investment Grade»). Dersom det ikke foreligger rating på papirnivå kan utsteders rating benyttes tilsvarende (se for øvrig definisjon av rating/kredittvurdering under "pengemarkedsfond").

---

¹¹ En floating rate note, eller "floater" eller FRN, skiller seg fra en obligasjon ved at kupongrenten ikke er fast, men knyttet til en kortsiktig markedsrente som for eksempel 3m NIBOR eller LIBOR. Løpetiden kan imidlertid være lang, som på en obligasjon.

- Fondets plassering i papirer som etter investeringstidspunktet nedgraderes til lavere rating enn BBB- («papirer i ventil») kan maksimalt utgjøre 10 prosent av fondets forvaltningskapital. Slike plasseringer skal normalt selges i løpet av én måned etter nedgraderingen, med mindre det er særskilte forhold ut fra andelseiernes interesser som tilsier ytterligere utsettelse.

Obligasjonsfond klassifiseres simultant etter to hovedkriterier, henholdsvis fondenes renterisiko, uttrykt ved fondets rentefølsomhet (modifisert durasjon¹²), og fondets kredittrisiko, gruppert etter investeringskategori.

Kommunen kan benytte obligasjonsfond med følgende rente- og kredittrisiko i tråd med VFF's bransjestandard for informasjon og klassifisering av rentebærende fond:

Tillatte renterisikokategorier:

- Fond med forventet rentefølsomhet lik 0,125 (utfallsrom fra 0 år og til og med 1 år).
- Fond med forventet rentefølsomhet lik 1 (utfallsrom fra 0 år og til og med 2 år).
- Fond med forventet rentefølsomhet lik 3 (utfallsrom fra 1 år til og med 5 år).

Tillatte kredittrisikokategorier:

- Kategori 1:
  - Fond som plasserer i papirer utstedt eller garantert av den norske stat, norske fylker og kommuner, papirer med null (0) prosent kredittrisiko og minimum dobbel A (AA) rating, samt papirer med pantesikring (kommune-, nærings- og boligkredittobligasjoner) med minimum dobbel A (AA) rating.
- Kategori 2:
  - Fond med plasseringer i rentepapirer med rating på minimum dobbel A- (AA-), og i senior rentepapirer utstedt av finansinstitusjoner.

Aksjefond:

Lurøy kommune kan plassere likviditet i aksjefond forvaltet av norske forvaltningsselskap for maksimalt 5 mill. kroner på opprinnelig innskutt kapital i aksjefondene. Inntil 50 % av rammen for aksjefond kan plasseres i europeiske samt globale aksjefond som investerer i velutviklede børsmarkeder slik dette er definert i Morgan Stanleys Europa- og verdensindeks. Gjennom plasseringer i aksjefond sikres en god diversifisering¹³ av aksjeinvesteringene. Fondsplasseringene er også mer likvide enn plasseringer i enkeltaksjer.

---

¹² Durasjon er den vektete gjennomsnittstiden til forfall på et lån beregnet ut fra nåverdien på fremtidige kontantstrømmer.

¹³ Diversifisering er det samme som risikospredning

Andeler i kombinasjonsfond (både aksjer og obligasjoner) inngår i rammene for aksjefond.

For norske fond skal det investeres i fond som enten tilnærmet har en investeringsbredde som Oslo Børs eller OBX-baserte fond. Målsettingen for investeringene i aksjefond er å oppnå en avkastning over tid som tilsvarer verdiutviklingen i hovedindeksen på Oslo Børs (OSEBX) eller OBX-indeksen (kapitalvektet indeks bestående av de 25 mest omsatte aksjene på børsen).

Før kommunen går inn i et aksjefond skal fondsforvaltningsselskapet uttale seg om risikoen i fondet i forhold til den måleindeks som benyttes, dvs. hvilket intervall avkastningen varierer i %-intervall fra måleindeksen. Rådmannen skal deretter fremme sak om å eventuelt gå inn i et aksjefond til formannskapet.

Strukturerte finansprodukter:

Det investeres ikke i strukturerte produkter, dvs. sammensatte finansprodukter som for eksempel indekserte obligasjoner, girede (delvis lånefinansierte) finansprodukter mv.

6.8 Totalporteføljens sammensetning

I en bankavtale skal Lurøy kommunen ha et minimum gjennomsnittlig bankinnskudd hvor ytterpunktene (maksimums- og minimumsinnskudd) spriker mye fra gjennomsnittet. Rådmannen skal sørge for at innskudd i avtalebanken er i henhold til bankavtalen.

Porteføljesammensetningen nedenfor vil for bankinnskudd være i tillegg til avtalt innskudd i avtalebanken.

Lurøy kommune ønsker følgende fordeling blant de ulike investeringskategoriene:

KATEGORI	YTTERGRENSE
Bankinnskudd	0 – 100 % av total likviditet
Sertifikater	0 – 30 % av total likviditet
Pengemarkedsfond med lav risiko	0 – 80 % av likviditet med tidshorisont 1 – 4 mnd.
Pengemarkedsfond	0 – 80 % av likviditet med tidshorisont 4 – 12 mnd.
Obligasjoner (1 – 3 år)/obligasjonsfond	0 – 50 % av mellomlang og lang likviditet med tidshorisont 12 – 36 mnd.
Aksjefond	0 – 5 mill. kr

7 Forvaltning av kommunens lånegjeld og øvrige finansieringsavtaler

Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

7.1 Vedtak om opptak av lån

Kommunestyret fatter vedtak om bruk av lån i budsjettåret. Slike vedtak skjer i form av en finansieringsplan knyttet til investeringsramme i investeringsbudsjettet.

Avdragstiden styres av budsjettvedtak, avgrenset oppover av kommunelovens bestemmelser om minstefradrag.

Med utgangspunkt i kommunestyres vedtak har rådmannen fullmakt til å gjennomføre låneopptak, herunder godkjenne lånevilkårene, og for øvrig forvalte kommunale innlån etter de retningslinjene som fremgår av dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i Kommunelovens § 50 om låneopptak. Rådmannens fullmakt innebærer også fullmakt til opptak av nye lån til refinansieringen av eksisterende gjeld. Kommunens gjeldsbrev skal undertegnes av ordfører.

7.2 Valg av låneinstrumenter

Det kan kun tas opp lån i norske kroner.

Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i livselskaper. Det er også adgang til å legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet. Lån kan tas opp som åpne serier (rammelån) og uten avdrag (bulletlån). Finansieringen kan også skje gjennom finansiell leasing.

7.3 Tidspunkt for låneopptak

Låneopptakene skal vurderes opp mot likviditetsbehov, vedtatt investeringsbudsjett, forventninger og fremtidig renteutvikling og generelle markedsforhold.

7.4 Konkurrerende tilbud

Låneopptaket skal søkes gjennomført til markedets gunstigste betingelser. Det skal normalt innhentes minst 2 konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere. Det gjøres unntak fra denne reglen for situasjoner hvor kommuner velger å legge ut sertifikat- eller obligasjonslån gjennom å gi en tilrettelegger et eksklusivt mandat. Prinsippet kan også fravikes ved låneopptak i statsbank (f.eks. etableringslån i Husbanken).

7.5 Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter

Styring av låneporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode i forhold til oppfatninger om fremtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnader.

Forvaltningen skal legges opp i henhold til følgende:

- Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for renteregulering/forfall
- Samlet rentebærende gjeld skal som utgangspunkt være med flytende rente (NIBOR eller P.T).
- Flytende rente benyttes så lenge dette anses som forsvarlig i forhold til økonomi, drift og risiko, blant annet må målsettingene med rentereguleringsfondet være oppfylt, jf. kapittel 8.
- Som hovedregel benyttes 3 måneders NIBOR eller P.T.-rente (flytende).

Velger kommunen å gjennomføre rentebinding legges følgende retningslinjer til grunn:

- *Gjennomsnittlig gjenværende rentebinding (durasjon – vektet rentebindingstid) på samlet rentebærende gjeld skal til enhver tid være mellom 1 og 7 år.
- Minimum 1/3 av gjeldsporteføljen skal ha flytende rente (rentebinding kortere enn ett år), minimum 1/3 skal ha fast rente, mens 1/3 skal vurderes ut ifra markedssituasjonen.
- Andelen av gjeldsporteføljen som har fast rente, bør være slik at kommunen får lavest mulig refinansieringsrisiko.
- I en normalsituasjon og som en benchmark skal den samlede gjeldsporteføljens vektete renteløpetid være 3- 5 år.

For å oppnå ønsket rentebinding, gis det anledning til å ta i bruk framtidige renteavtaler (FRA) og rentebytteavtaler (SWAP¹⁴). Rentesikringsinstrumentene kan benyttes i den hensikt å endre renteesponeringen for kommunens lånegjeld. Forutsetninger for å gå inn i slike kontrakter skal være at en totalvurdering av renteforventninger og risikoprofil på et gitt tidspunkt, tilsier at slik endring er ønskelig.

Det er ikke tillatt å løsrive derivathandelen fra den øvrige finans- og gjeldsforvaltning, og beregninger under * punkt skal inkludere FRA- og SWAP-kontrakter. Hensikten bak hver derivatkontrakt skal dokumenteres, og kontraktene skal knyttes til underliggende lån eller låneportefølje. Det skal kun benyttes større banker med bred dokumentert erfaring innenfor dette området, som motpart ved slike kontrakter.

---

¹⁴ SWAP - (Rente- og valutabytteavtaler.) Avtale mellom to parter om å bytte fremtidige kontantstrømmer. For eksempel kan den ene parten betale den andre flytende rente, mens den selv mottar fast rente.

7.6 Størrelse på enkeltlån – spredning av låneopptak

Forvaltningen legges opp i henhold til følgende:

- Låneporteføljen skal bestå av færrest mulig lån, slik at refinansieringsrisikoen ved ordinære låneforfall begrenses, herunder refinansieringsrisiko ved opptak av lån jf. forskriftens¹⁵ § 3 og § 8.
- Ett enkeltlån kan ikke utgjøre mer enn 35 % av kommunens samlede gjeldsportefølje.
- Under ellers like forhold vil det være formålstjenlig at kommunen fordeler låneopptakene på flere långivere.

8 Rentereguleringsfond

For å kunne håndtere uforutsette renteendringer skal kommunen over tid etablere og opprettholde et rentereguleringsfond. Rentereguleringsfondet vil være et ubundet driftsfond og være underlagt strykningsbestemmelsene i regnskapsforskriften.

Rentereguleringsfondet skal sikre at kommunens tjenesteproduksjon blir mindre sårbar for svingninger i finansmarkedene, eksempelvis endring i rentenivå og fall i aksjemarkedene.

Avsetning til eller bruk av rentereguleringsfond:

- I den grad et mindreforbruk i kommunens årsregnskap gir rom for det, skal rådmannen til kommunestyrets behandling av årsregnskapet fremme forslag om at differansen mellom budsjetterte rentekostnader og faktiske rentekostnader i henhold til regnskapsskjema 1 A avsettes til eller hentes fra rentereguleringsfondet.

Punktet over innebærer at i år med regnskapsmessig underskudd i drift vil det ikke kunne avsettes til rentereguleringsfondet.

Kommunens målsetting er at rentereguleringsfondet skal utgjøre mellom 7-10 % av netto rentebærende gjeld. Rentebærende gjeld er lån som har direkte innvirkning på driftsbudsjettet, dvs. sum av samlet lånegjeld balanseført i kommuneregnskapet fratrukket startlån og eventuelle innlån for omsorgsboliger.

Avsetning til rentereguleringsfond vil være underordnet bestemmelser i økonomiplan, årsbudsjett og årsregnskap i lov og forskrift.

---

¹⁵ Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning

9 Forvaltning av kommunens langsiktige finansiell aktiva

Lurøy kommune har ikke ramme for plassering av langsiktige finansielle aktiva.

Dersom det oppstår behov for å etablere forvaltning av langsiktige finansielle aktiva, må reglementet revideres. Det endrede reglementet må godkjennes av kommunestyret før forvaltning av langsiktige finansielle aktiva iverksettes.

10 Rapportering

Rådmannen skal i forbindelse med tertialrapporteringene per 30. april og per 31. august rapportere til kommunestyret om finans- og gjeldsforvaltning hittil i år og status ved utgangen av tertialet. Dette omhandler forvaltningen av overskuddslikviditeten og lånegjelden. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang legge frem rapport (i årsmeldingen) for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapporteringen skal inneholde:

- Oversikt over porteføljens sammensetning på ulike aktivaklasser til markedsverdier
- Vesentlige markedsendringer
- Endring i risikoeksponeringen
- Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet
- Markedsavkastning og oppnådd avkastning

For lånegjelden:

- Sammensetning av lånegjeld
- Løpetid for lånegjelden
- Verdien av lån som forfaller og som må refinansieres innen 12 måneder jfr. forskriftens § 7.
- Endringer i risikoeksponering
- Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet
- Markedsrenter og oppnådde renter

I forbindelse med rapporteringen vurderes også finans- og gjeldsforvaltningsstrategien.

Rådmannen har ansvar for etablering av rutiner for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finans- og gjeldforvaltningsreglementet.

11 Konstatering av avvik og vurdering av kvalitetssikring av finansiell risiko

11.1 Avvikshåndtering

Vurdering av finansiell risiko foretas ved handler samt ved utløpet av måned 4, 8 og 12. Kontroll av avvik fra finansreglementet foretas ved utløpet av måned 4, 8 og 12. Eventuelle avvik skal rapporteres til formannskapet så snart det er praktisk mulig.

Dersom det under slik vurdering avdekkes avvik skal eksponeringen, dersom det er mulig og uten at tapet overstiger 3 % av plasseringens verdi, avhendes. Dersom det ikke er mulig å avhende plasseringen, eller at dette kun kan skje med å realisere et tap større enn 3 % av nominell verdi, skal formannskapet forelegges saken for videre håndtering og beslutning.

11.2 Risikovurdering

Det skal til hver rapportering til kommunestyret gjøres følgende atskilte risikovurderinger:

- Renterisiko for plasseringer av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål og gjeldsporteføljen sett i sammenheng,
- En «netto» gjeldsbetraktning som viser kommunens regnskapsmessige renterisiko angitt i NOK ved en 1 %-andel generell endring i rentekurven.

Med renterisiko menes risikoen for endringer i verdien av eiendeler, gjeld, egenkapital som følge av renteendringer.

Refinansiering og likviditetsrisiko er risikoen for at kommunen ikke klarer å refinansiere lån som forfaller. Risikoen håndteres på daglig basis. Refinansiering av låneforfall skal planlegges.

11.3 Kvalitetssikring

Finans- og gjeldsforskriften pålegger kommunestyret å la uavhengig kompetanse vurdere om finans- og gjeldsreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens bestemmelser og reglene i forskriften. I tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere rutinene for finansreglementet.

Kommunen skal sørge for at rutiner er etablert og etterleves slik at finansforvaltningen utøves i tråd med reglementet, gjeldende lover og forskrift med merknader, og at finansforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll. Det skal herunder etableres rutiner for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finans- og gjeldsreglementet. Uavhengig instans med kunnskap om finansforvaltning skal vurdere rutinene.

Kvalitetssikring av finans- og gjeldsreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet, og før kommunestyret vedtar nytt, endret finans- og gjeldsreglement. I denne sammenheng skal det også rapporteres på utført kvalitetssikring av rutinene.

Rådmannen pålegges ansvar for at slike eksterne vurderinger innhentes.